

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 24/00697-123
Saksbehandler Anja Pettersen

Innspill til aldersgrenser ved russearrangementer

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Ungdomsrådet	28.05.2025	13/25

Ungdomsrådet har behandlet saken i møte 28.05.2025 sak 13/25

Møtebehandling

Fellesforslag fra ungdomsrådet:

«Beholde ordningen fra skoleåret 2024-2025, men innføre krav om Securitas vakter på festene. Ellers har det vært godt samarbeid mellom rusen, politiet og kommunen. Ungdomsrådet ønsker å være med i videre arbeid med denne saken.»

Votering

Fellesforslag fra ungdomsrådet enstemmig vedtatt.

Ungdomsrådets vedtak

Beholde ordningen fra skoleåret 2024-2025, men innføre krav om Securitas vakter på festene. Ellers har det vært godt samarbeid mellom rusen, politiet og kommunen. Ungdomsrådet ønsker å være med i videre arbeid med denne saken.

Aldergrenser ved russearrangementer

Kommunedirektørens innstilling:

Pkt. 1. Det settes vilkår om 18 års aldergrense når det gis skjenkebevilling til russearrangement

Pkt 2. Vilkåret inngår i Alkoholpolitiske retningslinjer

Vedlegg

Kommunens veiledning (pr. i dag) til russearrangementer

Artikkel om krav til skjenkebevilling ved russearrangement:

<https://www.rbnett.no/nyheter/i/754WWK/derfor-matte-russen-soke-skjenkebevilling-til-russedapen>

Saken kort fortalt

Russearrangementer er bevillingspliktige. Det tildeles vedtak om skjenkebevilling og er delegert til administrasjonen (som andre saker om enkeltarrangementer)

Det er behov for avklaring av hvilke krav som skal stilles når det fattes vedtak ved russearrangementer.

Historikk

Russen har tidligere vært en «frisone» i.f.t skjenkereglene. Utgangspunktet er at inntak av alkohol på offentlig sted er bevillingspliktig. Og at inntak av alkohol uten bevilling er politisak. Dette gjelder også for russen. Sånn har det ikke alltid vært, derfor råder det også endel misoppfatninger om dette. Bevillingskravet for russen kom for ca 8-9 år siden, og er fastslått både i alkohollovgivningen og i krav fra Politiet.

Lovkravet om skjenkebevilling

Det fremgår av alkoholloven § 8-9 at det å drikke alkohol på et forsamlingslokale (og også andre offentlige steder) krever bevilling. Det finnes enkelte unntak fra dette (bryllup, fødselsdag o.l.), Russefest er ikke blant unntakene.

Veileder til lovbestemmelsen (fra Helsedirektoratet) avklarer hvem som kommer innenfor unntaket og dermed kan slippe bevilling. Utdrag fra veileder, og deretter link til veileder:

1. Vanlige medlemsmøter i en forening
2. Sammenkomster for idrettslag, klubber, organisasjoner o.l
3. Studentfester, **russearrangementer**
4. Kundekvelder, mat- og vin-kurs, kunstutstillinger, VIP-arrangementer
5. Arrangementer som har begrenset tilgang, men hvor det ikke foreligger nødvendig tilknytning til den/de som inviterer

Link til denne veilederen:

<https://www.helsedirektoratet.no/rundskriv/alkoholloven/kapittel-4-kommunale-skjenkebevillinger#paragraf-4-5-ambulerende-skjenkebevilling>

Bakgrunn

Konsekvensen av å ha en bevilling er at alkohollovens regler gjelder, bl.a skal mindreårige selvfølgelig ikke skjenkes alkohol. En har så langt gitt anledning til at elever under 18 år kan ha adgang til festene, men med et tydelig krav om at inntak av alkohol kun skjer på eget skjenkeareal der kun personer som har fylt 18 år har adgang. Dette er formelt sett lovlige løsninger og med tydelig krav. Og basert på kommunens og Politiets mangeårige dialog med russ og foreldre. Dette har til enhver tid vært preget av betydelige etiske dilemmaer og er svært utfordrende.

Evaluerings:

Evaluerings viser at dagens løsning er vanskelig å håndtere i praksis.

Russen har en innarbeidet ordning med foreldrevakter på russefester. Foreldrene skal ha stor honnør for denne ordningen. Den er helt uunnværlig og er i tillegg den eneste realistiske måte å sikre vakthold. Russen har ikke økonomi til alternativer til dette, som ville være å kjøpe vakter eller arrangement av profesjonelle. Profesjonelle aktører sier erfaringsmessig oftest nei til å holde russearrangementer.

Vaktenes utfordring:

Vaktene har ansvaret for å holde skillet mellom skjenkeareal og annet areal. I tillegg har de ansvar for å følge med hva som skjer utenfor et lokale. Det er både gode og mindre gode erfaringer med dette. Kommunen finner det riktig å vektlegge de innspill fra foreldre som opplyser at ordningen er altfor krevende og ikke fyller vilkårene for ansvarlig skjenking.

Å ha ansvar på en russefest er en tyngende oppgave. Det setter vaktene i et både praktisk og etisk dilemma.

Foreldrene til rusen stiller lojalt opp på dette for å følge opp i egne barns aktiviteter, men står i realiteten i en situasjon der mindreårige kommer til festen med stor forventning til å ta del i alkoholinntaket, og dermed vanskelig å kontrollere. Det er meldt om episoder med behov for helsehjelp.

Flere foreldre finner det utfordrende å delta, og dersom de ikke deltar får vi arrangementer med svakt vakthold og ventelig flere uønskede situasjoner.

Russens utfordring:

Russen ønsker at mindreårige skal delta. Russen opplyser at dette er sosialt og hyggelig og at det gir viktige billettinntekter. Dette er krevende også for rusen, de står i en situasjon med store forventninger (til dem) til at det avholdes fester der mindreårige kan delta (riktignok på eget areal). Det er et betydelig sosialt press knyttet til dette.

Dette er et tilbakevendende dilemma for Politiet og kommunen å ta stilling til.

Derfor må dette avklares mer formelt, og dette hører hjemme i Alkoholpolitiske retningslinjer.

Russen vil helt klart bli svært misfornøyd med å få en strengere ordning enn tidligere kull. Russen må jobbe for å finne andre løsninger for inntekter. Det sosiale aspektet blir allerede ivaretatt ved at skolen avholder alkoholfrie arrangementer for hele skolen.

Hvorfor en endring nå

En kan stille spørsmål ved hvorfor dette ikke har vært satt på spissen i retningslinjene tidligere, dette har følgende bakgrunn; Etter flere års erfaring i kommune- og Politisamarbeidet har vi nå et langt bredere erfaringsgrunnlag å basere en anbefaling på enn vi hadde for noen få år siden.

Revisjoner skjer hvert 4. år. I 2016 var bevillingskravet så nytt at det var nødvendig å prøve seg frem med ulike løsninger. Alt er prøvd; fester med og uten mindreårige, enkelte fester med profesjonell aktør (sjeldent pga pris), sterk oppfordringer til å ikke gi adgang til mindreårige, osv. I 2020 var det pandemi og derfor ikke en reell behandling av krav til skjenkebevilling. I år (ny runde for retningslinjene) har vi fått flere innspill fra bekymrede foreldre. Saken er drøftet internt med rusforebyggende tjenester.

Kontakt med rusen

Politiet og kommunen deltar årlig på møter i regi av skolen, og skal om kort tid møte både russetyre og foreldre. Det vil bli satt fokus på at russefester må planlegges i god tid og at vaktene skal få god veiledning.

Det er antakelig en utbredt oppfatning at russefester må sees med pragmatiske øyne. Terskelen for hva som aksepteres kan viskes ut, og det råder en underforstått holdning til at man må «regne med» en del avvik fra alderskravet. Det er forståelig. Det skal derfor presiseres at kommunens og Politiets fokus er forebygging med tanke på liv og helse og ro og orden, og ikke på formelle detaljer.

Det kreves ikke skjema, men kun å levere en vaktliste. Ytterligere forenkling: en bevilling krever at en ikke drikker medbrakt. Det oppleves upraktisk for rusen med store fellesinnkjøp, en har derfor kommet til en løsning der innkjøpt alkohol ivaretas og deles ut av vaktene. For å fylle hensikten med kravet: å bli vurdert av en voksen ansvarlig når det skjenkes.

Kravet til formaliteter er altså allerede lave. Mens krav som gjelder forebygging med tanke på liv og helse og ro og orden bør økes.

Vurdering

Det vanligste argumentet for å beholde innslipp av mindreårige er at omfanget av uorganiserte fester (uten vakter og bevilling og med mindreårige) vil øke. Det motsatte argumentet er at de organiserte festene med mindreårige bare *kommer i tillegg* til de uorganiserte. Dette er synspunkter vi verken kan underbygge eller motbevise. Det er svært ulike meninger om dette.

Kommunen har en mulighet til nekte å gi skjenkebevilling til russearrangementer, kommunen står helt fritt i det spørsmålet. Det ville medføre at all drikking på offentlig sted blir ulovlig og rusen er da «fritt vilt» og må feste i skjul. Det anser vi ikke som en god løsning og vil derfor fortsette det gode samarbeidet med rammer for festene, der en forsøker å finne løsninger sammen med rusen, foreldrene og Politiet. Men altså nå med en 18-årsgrense som gjør dette mer håndterlig for de involverte.

Det opplyses samtidig at kommunen leier ut lokaler både innendørs og utendørs til rusen. Alle involverte ønsker rusen en god feiring. Og håper at en 18-årsgrense vil være en hjelp til å slippe å stå i det sosiale kravet som rusen har i dag. Og for vaktene: en enklere oppgave.

Det beklages at denne saken ikke var klar til behandling i utvalg for levekår. Dette skyldes at det ikke har vært tid til å bearbeide innspillene før nå. Det er også årsaken til at den kommer som egen sak, og ikke som del av sak om Alkoholpolitiske retningslinjer.

Russearrangementene er allerede i gang før en har rukket å ha det årlige møtet med rus og foreldre. Det haster derfor med å få på plass hvilke retningslinje som skal formidles i kontakt med rusen og foreldrene.

Økonomiske konsekvenser

Ikke vurdert

Konsekvenser for barn og unge

Stor betydning for barn og unge. Forebygge tidlig debut for alkoholinntak.

Konsekvenser for klima og miljø

Ikke vurdert

Konsekvenser for folkehelse

<https://www.regjeringen.no/contentassets/7517d7f5a9d34a9ba5954a21a8317803/alkoholstrategien-til-nett.pdf>

<https://www.vinmonopolet.no/content/om-oss/samfunnsoppdrag/kampanjer/vaer-grei-si-nei>

Konklusjon

Kommunestyret bes innføre 18-årsgrense for adgang på russearrangement.

RETT UTSKRIFT

DATO 21.mai.2025

RETT UTSKRIFT

DATO 6.juni.2025